

ÅRSMELDING 2005

NORLA - SENTER FOR NORSK SKJØNN- OG FAGLITTERATUR I UTLANDET

2005, jubileumsåret, førte til at det også ble et jubelår for NORLAs resultater i utlandet. Flere vellykkede presentasjonsarrangementer, fokusering på Norge i festivaler og via spesielle utgivelser, førte til øket interesse og positiv omtale av norsk skjønn- og faglitteratur i oversettelse.

Store norske antologier ble publisert i Nederland, Frankrike,(2) Romania, Russland, Tsjekia, Tyrkia, Ungarn og England. Antologien *The Norwegian Feeling for Real*, (Harvill, Random House) ble lansert av H.M. Dronning Sonja under kongebesøket i London og ble svært godt mottatt av britisk presse. Flere av novellene ble lest opp i BBC.

NORLAs handlingsprogram 2003-2006 innebærer blant annet en bevisst satsing på det engelskspråklige markedet. Satsingen har gitt forønskede resultater:

2005 ble året da norske forfattere virkelig brøt den store engelske muren (sitat nettavisen 2.01.06). Også i Frankrike og Russland er det en markert fremgang i antall utgivelser i alle litterære genre.

NORLAs styre:

Styrets formann: **Thorvald Steen**, Den norske Forfatterforening
Vara: Geir Pollen

Styrets viseformann: **Astrid de Vibe**, Den norske Forleggerforening
Vara: Arne Magnus

Styremedlem: **Ann Ollestad**, Det Kgl. Utenriksdepartement
Vara: Arne Gjermundsen - fra 01.10: Lajla Jakhelln

Styremedlem: **Tone Aasen**, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere
Vara: Kari Sverdrup

Styremedlem: **Anders Heger**, Den norske Forleggerforening
Vara: Bjarne Buset

Styremedlem: **Ingeborg Kongslie**, Universitetet i Oslo
Vara: Jon Haarberg

Styremedlem: **Trond Andreassen**, Norsk Faglitterær Forfatterforening
Vara: Erik Rudeng

Deltakere fra administrasjonen uten stemmerett: Kristin Brudevoll, direktør,
Elisabet W. Middelthon, seksjonssjef, faglitteratur.

Styrets sekretær og referent: Kristin Brudevoll

Styrets virksomhet

Det er i perioden avholdt 7 styremøter: 25. januar, 16. februar, 12. mai, 6. juni, 23. august, 31. oktober, 7. desember samt et postmøte: 15. desember.

I tillegg til virksomheten forbundet med styremøtene, har styrets formann, viseformann og medlemmer stått til disposisjon for NORLAs administrasjon med råd og beslutninger om virksomhet og aktiviteter. Styrets formann og nestformann har sammen med NORLAs ledere for skjønn- og faglitterær seksjon, utgjort NORLAs arbeidsutvalg. Det er i årets løp avholdt fire utvalgsmøter, og i tillegg har styrets representanter i arbeidsutvalget fungert som innstillingsinstans til to nyansettelser, direktør og konsulent, som tiltrer 1. februar 2006.

NORLAs faglige råd for skjønnlitteratur:

Rådets formann: Hans H. Skei, Universitetet i Oslo, oppnevnt av Utenriksdepartementet

Medlemmer:	Per Petterson	Den norske forfatterforening
	Nina Refseth	Den norske Forleggerforening
	Liv Bliksrud	Universitetet i Oslo
	Torill Eide	Norske barne- og ungdomsbokforfattere
Rådets sekretær:	Kristin Brudevoll	NORLA
Saksbehandler:	Ingrid Overwien	NORLA

Det er i år 2005 avholdt to fordelingsmøter for oversettelsesstøtte til norsk skjønnlitteratur.

NORLAs faglige råd for faglitteratur:

Rådets leder:	Inga Bostad	Universitetet i Oslo
	Svein Sjøberg	Universitetet i Oslo
	Finn Skårderud	Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening
	Bodil Stenseth	Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening
Rådets sekretær:	Elisabet W. Middelthon	NORLA
Saksbehandler:	Per Øystein Roland	NORLA

Det er avholdt to fordelingsmøter for oversettelsesstøtte til faglitteratur i 2005.

Kristin Brudevolls stipend for oversettere

Fondsstyre: Nina Refseth, Tove Bakke, Thorvald Steen, Kristin Brudevoll

NORLAs faglitterære fond til støtte for oversettere og oversetterrelaterte prosjekter

Fondsstyre: Astrid de Vibe, Arild Stubhaug, Elisabeth W. Middelthon

NORLAs administrasjon:

Kristin Brudevoll, direktør
Elisabet W. Middelthon, seksjonssjef, faglitteratur
Andrine Pollen, rådgiver
Per Øystein Roland, rådgiver
Ingrid Overwien, konsulent

NORLAs eksterne regnskapsfører: Olav Bogstrand

NORLAs revisor: Horwath Revisjon A.S.

NORLAs representasjon i andre råd og utvalg:

Stiftelsen Norsk Litteraturfestival-Sigrid Undset dagene:

Kristin Brudevoll, rådsmedlem

Utenriksdepartementets råd for kulturelt samarbeid med utlandet:

Kristin Brudevoll, rådsmedlem

Elisabet W.Middelthon, vararepresentant

Riksbibliotek tjenestens utvalg for Biblioteque Nordic, Paris:

Kristin Brudevoll, Elisabet W. Middelthon, utvalgsmedlemmer for skjønn- og faglitteratur.

Det norske Heyerdahl-Instituttet:

Kristin Brudevoll, styremedlem

Skandinavisk-Europeisk Forum – SEF:

SEF er en stiftelse som koordinerer og formidler kontakt mellom skandinavister - oversettere og tolker - i de fleste europeiske land.

Elisabet W. Middelthon, styremedlem.

Norsk PEN:

Elisabet W. Middelthon er personlig medlem av styret i Norsk PEN, leder for "Writers in Prison Committee" og internasjonal sekretær i Norsk PEN.

Brageprisen; jurymedlem for faglitteratur:

Per Øystein Roland

Vararepresentant i Kulturrådets vurderingsutvalg for barne- og ungdomslitteratur:

Andrine Pollen

RESULTATRAPPORT FOR DRIFTSÅRET 2005

Året 2005 ble fremfor alt preget av stor aktivitet i utlandet. NORLA initierte flere tiltak som også ble knyttet opp til markeringen av 100 års selvstendighet for Norge.

Det var også tydelig at flere utenlandske arrangører brukte markeringen som en mulighet til å sette Norge i fokus, og NORLA støttet tiltak som fokuserte på litteraturpromosjon. Det bør også nevnes spesielt at ambassadene i London, Paris og Moskva og Den Haag markerte seg som aktive samarbeidspartnere, både økonomisk og praktisk, og dette bidro i høy grad til de gode resultatene. Den oppsiktsvekkende økning i antall norske titler på fransk, russisk, og engelsk må sees i lys av dette. Per capita er Nederland det land hvor det utgis flest norske titler i oversettelse, selv om Tyskland fremdeles er landet som tar flest norske titler.

Messer, konferanser og seminarer

Selv om de store norske forlagene nå har etablert egne agenturer for salg av norske titler til utlandet, er NORLAs medvirkning og tilstedeværelse på internasjonale bokmesser påkrevd. Det viser seg at agenturene ikke deltar på alle viktige messer, og det kulturelle aspektet blir heller ikke ivaretatt av de kommersielle aktørene. Forleggerne og oversetterne bruker NORLA både som referanse og som rådgiver. I den grad det er praktisk mulig, arrangerer NORLA spesielle møter eller seminarer for oversettere under messtidene, og ivaretar også interessene til forlag og forfattere som ikke har egne agenter. Spesielt må nevnes NORLAs sterke engasjement i Norsk Litteraturfestival på Lillehammer. NORLA bevilger hvert år midler til et stort seminar for oversettere som også får tilgang til en hel ukes litterære program på festivalen.

Nye lokaler

NORLA flyttet til nye lokaler i Nasjonalbiblioteket, Drammensveien 42, primo august 2005.

De nye lokalene er praktiske, med tilgang til konferanserom og større møtesaler. NORLA er svært tilfreds med fellesordningene for alle leietakere i huset. Både postbehandling, IT-assistanse og øvrige tjenester letter også NORLAs administrasjon.

Hjemmesider www.norla.no

NORLAs nye hjemmesider ble lansert våren 2005 og har siden fått godt besøk og rosende omtaler. NORLAs to rådgivere har ansvaret for sidene, og klarer dette med lave investeringer i forhold til resultatet. NORLA får flere henvendelser via hjemmesidene som søkes oppdatert kontinuerlig med nyheter som kan interessere utlandet. Alle søknadsskjemaer og nødvendige praktiske opplysninger er tilgjengelige på engelsk, og de fleste praktiske opplysninger kan leses på både tysk, engelsk, fransk, italiensk, spansk og russisk.

NORLA har initiert og medvirket i tiltak til fremme for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet i samsvar med stiftelsens formålsparagraf. Alle arrangementer og støttetiltak som er viet rent skjønnlitterære eller rent faglitterære interesser, er finansiert etter fordelingsnøkkel 2:1 på budsjettet. (Iflg. tidligere styrevedtak).

Vedlagte oversikter viser tiltak som enten er initiert av NORLA eller arrangert i samarbeid med relevante institusjoner i Norge og i utlandet. Det gjøres oppmerksom på at der hvor bare en fagseksjon har deltatt, har NORLAs representant dekket begge fagområder alt etter oppdragets natur.

SAMARBEID

Samarbeidet med Det Kgl. Utenriksdepartement:

NORLA har et konstruktivt og utbytterikt samarbeid med departementets Presse, Kultur- og Informasjonsavdeling, samt direkte med norske utenriksstasjoner.

Også i 2005 har NORLA forvaltet NOK 100.000,- for UD som ledd i et treårig prøveprosjekt for norske forfatters deltakelse i litteraturfestivaler i utlandet. Beløpet er for lite til å dekke etterspørselen etter norske forfatters medvirkning, og må sees som et supplement til NORLAs egen aktivitet.

Samarbeidet med andre norske institusjoner

Tradisjonen tro, er samarbeidet med alle relevante norske litterære institusjoner det aller beste. Om det er mulig, søker NORLA også å informere og samarbeide med øvrige norske promosjonskontorer innen kunstformidling (OCA, Norsk filminstitutt, MIC, Norsk Barnebokinstitutt) for å utnytte muligheter til felles prosjekter i utlandet.

NORLA har ellers et meget godt forhold til sine **nordiske søsterorganisasjoner** og inngår i felles nordiske prosjekter i utlandet der dette er ønskelig. Det er avholdt to møter mellom søsterorganisasjonene i 2005 (København og Oslo).

Norske media

Norsk presse er positivt innstilt til NORLAs virksomhet, og det har vært flere intervjuer og artikler i de største avisene i året som gikk. Også i 2005 presenterte Andrine Pollen norsk barne- og ungdomslitteratur i TV-programmet God Morgen Norge.

HANDLINGSPROGRAM

Handlingsprogrammet (2003-2006) vektlegger satsing på det anglo-amerikanske marked, og er fulgt opp i 2005 med Jan Kjærstads foredragsreise til SASS-konferansen i Portland, og påfølgende foredrag på Washington State University, Seattle. NORLAs to seksjonsledere deltok på Norgesseminaret i Washington DC, og fikk begge æresmedlemsskap i NORTANA, foreningen for alle som underviser i norske emner på universiteter i USA og Canada. En amerikansk prisvinner i foreningens essaykonkurranse om norske forhold, fikk reise til Norge som NORLAs gjest.

Flere forfattere har vært på lanserings- og festivalreiser til engelsktalende land.

Flere BBC-program om norsk litteratur, to antologier i henholdsvis USA og Storbritannia og større artikler om norsk litteratur i engelske aviser, kan spores direkte tilbake til NORLAs virksomhet.

Støtte til oversettelsesomkostninger/ekstra tiltak og prøveoversettelser:

NORLA bevilget til sammen støtte til 180 titler i oversettelse: 117 skjønnlitterære og 63 faglitterære titler. Dette er en økning i forhold til fjoråret (157) I tillegg fikk flere antologier støtte fra tiltaksbudsjettet. Nye språkområder melder økt interesse, og det er verd å merke seg at Tyskland ikke lenger står alene om flere norske utgivelser.

Det er en betraktelig økning av oversettelser til russisk. (se vedlagte oversikt)

Oversettere får støtte til prøveoversettelser, ”promosjonsstøtte”.

Fra støttede titler mottok NORLA 109 oversatte skjønnlitterære og 40 oversatte faglitterære titler i opptil 5 eks. av hver tittel. Disse ble gitt til Nasjonalbiblioteket, (registrering i Novegica Extranea) til Deichmann, og også til Bredtvedt kvinnefengsel foruten at NORLA selv beholder eksemplarer.

Som det fremgår av alle vedlagte oversikter, har det vært et svært aktivt år for NORLA. Kontakten til fjernere språkområder er utvidet og innlemmet i nettverket, nye forfatternavn er gjort kjent i utlandet.

For styret

Thorvald Steen
Styreformann

For administrasjonen

Gina Winje
Direktør